

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izmiki nedeje in praznike, ter volja po pošti prejemam za avstro-ogrske dežele za vse leto 36 K, za pol leta 18 K, za četrt leta 9 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 3 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 3 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne čira. — Za oznanila se plačuje od petarostopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovono pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenec“ kot zaščitnik srbskega tiskov. urada.

»Slovenec« je v soboto priobčil »Pismo iz Srbije«, v kateri očita izvestitelju »Slovenskega Naroda« pri belgradskih svedenostih, da je brez povera in docela neopravičeno napal srbski tiskovni biro in njegovega načelnika g. Balugjića, in je celo stvar zasukal tako, kakor da bi bil poročevalec »Slovenskega Naroda« edini izmed slovenskih novinarjev ožigosel postopanje srbskega tiskovnega urada in sicer iz gole maščevnosti. Meni sicer ni znana častivredna oseba »Slovenec« poročevalec v Belgradu, a mislim sem vendar, da je vsekakor poštenjši, nego so »Slovenec« uredniki v Ljubljani, dasi mi ga niso v Belgradu slikali v baš najugodnejši luči. No, kakor sem opredelil, sem se v tem oziru temeljito motil, zakaj tudi brezimni belgradski »Slovenec« dopisnik se prav nič ne straši poročati neresnice, kakor njegovi kolegi v Ljubljani, ako tudi prav dobro vé, da to, o čemer poroča, ni malo ne odgovarja istini.

Pred vsem se mi zdi potrebno, da zavrnem trditve, kakor da bi bil »Slovenski Narod« edini slovenski list, ki se je izpotikal nad nečuvnim postopanjem g. Balugjića. Konstatujem, da so že za časa svedenosti srbski listi »Pravda«, »Štampa« in drugi, elasti pa »Politika« primerno označili škandalozno ravnanje tiskovnega urada slovenskih novinarjev in naglašali, da se samo z ozirom na navzočnost slovenskih gostov še začasno vzdržé ostrejša kritike. Ali »Slovenec« dopisnik ni čital teh listov, ali mu ni znano, kaj je pisala »Politika« v zadevi urednika »Novega Srbo-brana« g. Banjanina?

Konstatujem, da je »Novi Srbo-bran« priobčil v svoji

številki z dne 29. m. m. na adresu tiskovnega urada in g. Balugjića notico, ki se od kraja do konca strinja z »Epilogom k belgradskim svedenostim« v »Slovenskem Narodu«. Ali so torej vsi ti listi, ki so žigosali srbski »pres-biro«, poročali neistino, in samo častiti »Slovenec« dopisnik poroča sedaj golo in čisto resnico in nič kakor resnico?! S tem pa svedo nečem trditi, da bi ga bil morda »pres-biro« najel za svojega zagovornika, dasi bi se dalo to najlažje sumiti. Vsekakor pa je vrlo čudno, da se »pres-biro« ni upal zagovarjati v Belgradu, da ni upal odgovarjati na očitani »Novega Srbo-brana« v Zagrebu, ki so popolnoma identična z očitani »Slovenskega Naroda«, marveč si je izbral za svojega zagovornika in branitelja — risum tene-atis, amici! — ljubljanskega »Slovenca«, ki ga naj opere pred jugo-slovaneko javnostjo.

Če je torej »Slovenec« dopis-nik hotel — iz kakšnih nagibov, ne maram raziskovati — razbremeniti g. Balugjića, bi moral to inženirati na spretnejši način, ne da bi mu bilo v to treba rabiti očitnih neresnic. In neresnice so vse njegove trditve od kraja do konca!

Neistinito je, da bi bil g. Balugjić pozval slov. novinarje, da naj počakajo v cerkvi, da skupno odidejo v konak. Naj se vendar povedo imena tistih slovenskih časnika-jev, kojim se je to reklo, oziroma naj se dotičniki zglasé!

»Narodov« izvestitelj je neposredno pred kronanjem govoril z g. Balugjićem pred cerkvijo, a le-ta mu niti z besedico ni omenil, da je vstop v konak dovoljen in da je treba v to počakati v cerkvi. Ta razgovor z gosp. Balugjićem je bil zadnji. Zato je popolnoma zlagano, da bi bil »Narodov« poročevalec re-

kel g. Balugjiću, da je zadovoljen s vstopnico na 3. galerijo, kakor je tudi zlagano, da je bil navzoč pri tej predstavi.

Ko se je izvedelo, da je »pres-biro« preskrbel vstopnice židovskim časnika-rem, se je tudi trojica jugo-slov. novinarjev potom uredništva »Samouprave«, poluradnega organa in glasila radikalne stranke, obrnila na g. B. za vstopnice.

Popoldne je prinesel g. M. P. »Narodovemu« poročevalcu na ban-ke-ju jugoslov. omladine vstopnico za slav. predstavo na galerijo, katero pa je odklonil in tudi ni šel k pred-stavi. To je resnica, vse drugo je laž in »Slovenec« dopisniku ne morem prihraniti vzpričo tega oči-tanja, da je grdo lagal, nečem pa preiskovati, dali je pisal neresnico iz svoje inicijative, ali pa po navo-dilu koga drugega.

Kar se tiče časnikaškega ban-ke-ja, dopisnik sam priznava, da se je zdelo g. Balugjiću nujnejše ga prirediti židom, ki so se neposredno pred kronanjem na najostudnejši na-čin grdili Srbijo in njenega kralja, kakor pa Slovanom. Za to pač ni treba komentarja in če bi ne imeli za svoja gravamina nobenih drugih dokazov, bi bilo že to najboljši do-kaz, da preje navedena fakta morajo biti resnična.

Sicer pa bi Slovenci za ta banket ne bili niti vedeli, ako bi jih ne bil v petek 23. m. m. prišel v »Grand hotel« spraševati član ured-niš-tva »Politike«, da-li so bili prej-nji večer na banketu. Na odgovor g. G., da ne, je dotični srbski častnikar vzkliknil: »A mislo mislili, da so bili vsaj Slovenci po-zva-ni«

Taka je torej cela stvar in vsakdo, ki je količkaj nepristranski, mora priznati, da je »Narodov« izvestitelj storil prav, ko je primerno označil postopanje srbskega »pres-biroa« in njegovega načelnika.

Dostavljam še, da so se srbski novinarji še bolj zapostavljali, kakor ostali slovanski, kar so vsi belgrad-ski listi z ogorčenjem javno naglašali in zdi se mi, da je »Slovenec« dopisnik edini tujec med belgrad-skimi novinarji, ki tega ne vé in je tudi edini, ki pljuje v svojo skledo s tem, da zagovarja g. Balugjića in sicer še celo s očitnimi neresnicami! Pripomniti mi je še, da je dr. Vasić, ki je bival pretekli teden v Ljub-ljani, priznal, da je »Slov. Narod« v tej zadevi docela pravilno postopal. Na kateri strani je torej neresnica?

R. P.

Pobožna pedagogika.

Kdor je šel davi o pol 8. uri po Šelenburgovih ulicah in videl dolgo pro-cesijo dijakov, ki so prihajali s svojega zavoda — (bila je menda II. drž. gimn.) — in vrel v uršulinsko cerkev, medtem ko je jesensko mokro in mrzlo, saj je eel dan in celo noč lilo z neba, temu se je morala ta mladina v srce zasmili-ti! Zgodaj zjutraj, še v polutemi, jih pošiljajo iz šole v cerkev, kakih 500 korakov daleč, po dvakrat na teden, in to ob vsakem vremenu. Vsak človek tiči ob takem času rajši doma, dijaki pa, ki so tudi ljudje, morajo v dežju, ob nizki jesenski temperaturi, nekateri celo brez dežnikov in površnikov, more-biti tudi v slabem obuvalu, korakati v cerkev in tam pol ure prečevati, marsi-kateri napol premočen. Ob takih dnevih bi po našem skromnem mnenju dečki pač lahko doma ali vsaj v šoli ostajali, saj bi menda nobenemu očetu ne bilo po volji, ako bi vedel, kako se mora njih sin izpostavljati prehlajenju. Ali pa naj jim dajo v šolskem poslopju ka-pelo, da slišijo ondi šolsko mašo.

Se nekaj ad vocem »šolska maša!« Kakor smoj poizvedeli, je ta jezuitski običaj v veljavi in navadi edino le še na gimnazijah kranjske de-že-le. Po drugih kronovinah so jo že davno odpravili in tudi naši realci ni-

majo te delavniške maše; kakor da bi ljubi Bog od naših gimnazijcev zahteval več pobožnosti, da se zveličajo, kakor od drugih srednješolcev!

A brez ironije! Oglejmo si zadevo, kakršna je. Dijaki morajo ob takih dnevih zgodaj od doma, nekateri celo ob 7. uri ali pa še prej, posebno tisti, ki stanujejo zunaj Ljubljane: v Šiški, v Vodmatu itd. Večkrat imamo priliko, da vidimo, kako se dreve vsi spehani v šolo, da ne zamude maše. Kajti go-spodje katehete bi jim to jako v zlo šteli. In potem korakajo v nepregledni vrsti v cerkev, in njim ob strani kot inšpektorji po dva, trije profesorji. V cerkvi pa ima vsak učenec svoj od-ka-zan prostor, tam se postavi ali sede, mašno knjižico v roke in pobožnost se prične. Nadzirujoči profesorji pa z or-lovskimi pogledi motre, da je vse za-topljeno v molitev. A ne vidijo vsega: marsikateri teh porednih posili-pobož-njakov ima drugo knjižico v rokah, ne mašne, in rajši tisto bere in se pri-pravlja za naslednjo uro v šoli. Od mladih ljudi se vendar ne more zahte-vati, da bi bili pri maši posebno vzgledno pobožni, najmanj pa še od dijakov, ki mora misliti na to, da bo sedel še tri do štiri ure v šolski klopi in da mu bo treba tam več pazljivosti. Ne rečemo, da ni med dijaki dokaj po-božnih mladeničev; vsa čast jim. A ti hodijo sami prostovoljno v cerkev in res opravljajo svojo odkritosrčno molit-vev. Ali veliko jih ni takih; s to pri-siljeno pobožnostjo pa, ki se vrhutega še inšpicira, se goji le hinavstvo — in to je moralno slabo. Kakor da bi imeli še premalo hinaveev!

Še drugi razlogi govore zoper to tradicijo kranjskih gimnazij. — V vsaki hiši imajo svoj domači red — in tako je ob navadnih šolskih dnevih do-ločen tudi zajtrk ob gotovi uri. A kadar je šolska maša, takrat se pa vse preobrne. Kuharica ali gospodinja mora za šolarje prej skuhati, da pridejo še pravočasno v šolo k maši, sicer dobe — piko. Drugi domači pa zajtrkujejo

LISTEK.

0, ta nesrečni petek!

Šaljiva črtica iz življenja doktorja Raz-sajača. Spisal J. K.

»Ti, danes pa le kaj boljšega pristavi k ognju,« je dejal svoji boljši polovici lepega jesenskega jutra dok-tor Razsajač, ki pa sliši — mimo-grede rečeno — tudi na več drugih imen, »saj veš, kam gremo.«

»Rava juha s francoskim fan-celjom, aspik, tenstan krompir«, za-čela je naštevati skrbna gospodinja, »in« — »No, in«, ponovi hitro prvi, ki je kar instinktno slutil, da bo žena sedaj imenovala nekaj poseb-nega. In ta je tudi v resnici hitro stopila k soprogu, ki je sedel pri mizi, sklonjen nad kopico različnih papirjev, se mu ljubeznivo nasme-hnila ter pošepetala na uho: »In jere-bice z zelenim praženim graham«

»E, vraga, jerebice,« se razveseli doktor, »kakor nalašč za petek.« In oči so se mu zalesketale poželji-vosti do slastnega jerebičjega mesa. Jerebice je moč neznansko rad jedel.

»Izvrstno,« je dejal potem, ko je sline, — ki mu jih je že samo ime

privabilo v usta, — srečno požrl, »sedaj še en dober, gabelfrišček, potem pa grem v zbornico.«

»Upit in razsajat,« je dostavila doktorica smeje.

»To je čudno, da imam ravno v petek tako srečo. Pretečeni petek tak impozanten nastop v zbornici. No, pa saj se mi danes tudi tak obeta, če še ne boljši. Daj mi nebo le še kaj takih Maličev!«

»Ne veseli se prežgodaj, Johann,« seže gospa resno vmes, »lemenatar-jev ne bo, lemenatarjev!«

»Viš ga hudiča, na to pa res nisem mislil,« vzklikne Razsajač pre-strašeno in plane pokonci, »zakaj me nisi poprej opozorila na to; govoril bi lahko z gospodom Streležem, da bi mi jih nekaj poslal. Ti fantje znajo res dobro tleskniti in zavpijejo ti že tako, da gre kar skozi ušesa.«

»Verjamem, taki mladi in zdravi fantje!«

»No, pa menda vendar pripelje Štefe svojo gardo,« nadaljuje Raz-sajač, ne da bi ga opomba svoje žene kaj motila, »ta človek —«

»Ti, — pa še nekaj,« prestreže mu Razsajača besedo, »dobro, da sem se domislila. Ne hodi preblizu Vsevideževemu sedežu. Menda vendar

ne boš tako neumen — kakor si včeraj pravil — da mu boš dal za-usnitico. Doktor Vsevidež ima sala-mensk' debelo roko; če te ta enkrat oplazi —«

»Naj jo ima,« se razhudi gospod odvetnik, »misliš, da se ga kaj bojim? Ko sem bil še burš, sem znal včasih prokleto trdo vdariti, sploh — pa —«

»No, jaz sem le tako rekla, ker se bojim za te. Ko bi te slučajno zadela na sence? Mein Gott! Kako bo pa mogel iti naš fant na Nem-ško, če te ubijejo v oni bajti?«

Različne občutke je imel gospod doktor, ko je počasi korakal, s črno torbico pod pazduho proti deželnemu dvorcu. V duhu je videl pred sabo poslance narodno-napredne stranke z nagnjenimi glavami, videl je dok-torja Vsevideža, uničenega, popol-noma uničenega... On, doktor Raz-sajač, mu bere smrtno obsodbo, ob-činstvo pa vpije: »Ven ž njim, z Vse-vidžem, ven z izdajalcem!« in ga bombardira z gnjilimi jabolkami. Lep prizor to! In, ko so končno tega »iz-dajalca« postavili na cesto, se zasliši z galerij samo en glas: »Živio Raz-sajač, ki si rešil Slovenijo, živio!«

Razsajačec je grozno skrbelo, kaj se godi v zbornici. Ko je ravno

pogledala skozi okno, da bi dobila koga, ki bi šel poslušat na galerijo, prižvižga po ulici — kakor nalašč — Korel, »biblanskega Žaneta« brat.

»Ti, Korel,« mu zakliče gospa vesela, »bodi tako dober, pa stopi tja v deželni dvorec pogledat, kaj delajo poslanci. Potem pa pridi povedat!«

»Saj grem,« odvrne postopač, »samo čike od gospoda si izgovorim. Vi menda tako ne kadite.«

Ko je Korel priopihal na gale-rijo, je vse vpilo: »Žlindra! Ven z Žlindro!« V dvorani je pa gospod Razsajač kakor besen premetaval neke papirje in se zaganjal v na-rodno-napredne poslance. »Sakrabort nazaj,« dejal si je brat »biblanskega Žaneta,« »to pa to. Ravno prav sem prišel.« In začel je tudi on na vse grlo vpiti: »Žlindra!« tako, da bi Štefe, ki je sedel blizu njega, skoraj oglasil. Na sredo njegovih ušes, prišli so pa v naslednjem trenutku neki močje in napravili konec vpitju s tem, da so galerijo »izpraznili«

Korel se je takoj napolil k Raz-sajaču. V kuhinji ni bilo žive duše. Na štedilniku je v železni kozi nekaj veselo cvrčalo in posebno prijeten duh začel je dražiti postopačev ob čutiljivi nos. Na kuhinjski mizi je

ležalo nekaj perja in po tem perju je prišlec takoj spoznal, da se v kozi nič drugega ne peče kakor — jere-bica. In pri tej priči so se ga pola-stile hude skušnjave. »To je izvrstna jed,« dejal je skušnjavec, »Korel, kar po nji!« In nehoté je stopil »stari grešnik k štedilniku, potipal s prstom na pol pečeno jerebico in ga strastno obližnil. Tedaj se pa ni mogel več premagati. Bliskoma potegne iz žepa papir, »agrabí za pečenko — in po-tihnilo je veselo cvrčanje. Srečni tat jo pa naglo pobriše s svojim plenom po stopnicah...

Razburjen, jezen, bledih lic pri-šel je gospod doktor Razsajač opol-dne domov. Edina tolažba je bila sedaj zanj — jerebica. Ko mu pa žena v kratkih, resnih besedah pove, da se tudi v Ljubljani čudeži gode — in ne samo v Lurdu, — da je namreč neka nevidna moč ugrabila dobro pečenko, tedaj se je pa gospod doktor z groznim škripanjem vrgel na zofo, se obrnil v zid, kakor Jur-čičev »Deseti brat« — predno je umrl — in rekel ženi, da naj ga 48 ur pusti čisto na miru. Od tega časa baje gospod Razsajač petke grozno črti...

seveda pozneje ob navadni uri medtem ko so njih sinčki že z zbrano pobožnostjo pri šolski maši.

Sicer pa učna uprava kranjska zahteva od naših gimnazijcev več, kakor jim nalaga cerkvena zapoved. Ta pravi: Ob nedeljah in zapovedanih praznikih bodi s spodobno pobožnostjo pri sveti maši! Na naših šolah je tako tudi vplejano: ob nedeljah in praznikih skupna služba božja. Tako je prav in vsak mora to naredbo odobravati; saj se tudi s tem goji čut celokupnosti in enakosti med mladino. Toda o delavnikih v cerkev zahajati nam verski zakon ne velja, pač pa učna uprava, a samo na Kranjskem, samo na gimnazijah.

Glavni razlog zoper to šolsko pobožnost bodi pač ta, da se najlepši jutranji čas, ki se da tako s pridom porabiti za učenje ali ponavljanje učne snovi, zamudi, da ne rečemo, slepo potrat. Najvišja učna uprava stremi po tem, da bi se ne učencem delo olajšalo, da bi jim bilo na razpolago dovolj časa za učenje in počitek; saj je lani uvedla po deset minut trajajoče odmore na vseh srednjih šolah monarhije.

Še več! Na ljubljanski realki so, kakor je običajno tudi drugod po večjih mestih, za gorkejši letni čas odpravili popoldanski pouk, zato se pa pričenja pouk že ob sedmih zjutraj in traja do poldne. Tako se ne izgubi nobene učne ure, pač pa dobe učenci in učitelji časa za razvedritev in delo. Tudi na gimnazijah bi se dalo taiste uvesti, ko bi le ne bilo tega srednjeveškega običaja — delavniške maše. Tako pa se ta lepa jutranja ura neuspešno potrat. Pri tem se pa marsikateri v mrzlotnem, deževnem jesenskem vremenu temeljito prehladi, da utegne pomniti celo svoje življenje.

Naš slavni c. kr. deželni šolski svet, ki je odredil že lepo število koristnih izprememb na vzgojevalnem polju, bi ravnal le po intencijah moderne pedagogike, če odpravi to delavniško posili — pobožnost. To bi pričalo o napredku v pedagoškem in higienskem oziru, in učenci in njih starši bi mu vedeli hvalo za tako potrebno reformo. Ali ni žalostno in smešno obnem, da mora tudi v tem oziru naša dežela biti zadnja, kjer se je še do danes, do l. 1904., ohranila ta reminiscenca na nekdanje „črne“ šole. Dajte tudi našim kranjskim gimnazijam značaj svobode, značaj napredka, saj stem ne bodele žalili verskega čuta ne učencev, ne staršev.

Torej, napredni, moderni šolniki, ki vam je poverjena naša mladina, predramite se — na noge!

Vojna na Daljnem Vztoku.

Dnevno povelje generala Kuropatkina.

Že včeraj smo med brzojavkami pričeli glavne misli iz Kuropatkinovega armadnega povelja, ki naznaja, da je napočil čas, da preide ruska armada v ofenzivo. To povelje se glasi, kakor je posneti iz uradnega lista ruske vlade »Praviteljstvenij

Vjestnik«, v celoti takole: »Pred več nego sedmimi meseci nas je sovražnik pred Port Arturjem napal, predno se je napovedala vojna. Od tega časa je ruska armada na suhem in na morju izvršila mnogo junaških del, s katerimi se naša domovina s polnim pravom sme ponasati, vendar pa sovražnik ni bil ne samo pobit, marveč še celo v svojem napuhu sanjari, da si še izvaja popolno zmago. Voji madžurske armade, ki niti za hip niso klonili duhom, so bili do sedaj po številu preslabi, da bi porazili japonsko armado. Mnogo časa je bilo potreba, da so se smagale vse težkoče in da se je aktivna armada toliko okrepila, da lahko s polnim uspehom izpolni težko, a častno svojo nalogo. Baš zbog tega nisem smatral za umestno, da si smo opetovano odbili vse japonske napade na naše pozicije, kakor pri Dačičavu, Liandiansianu in Liaojangu, da bi te uspehe izrabili v to, da bi prešel v ofenzivo, marveč sem ukazal splošno umikanje.

Viste zapustiti junaško branjeno pozicije, ne da bi vas sovražnik nadlegoval in ste se v vedno grozečipripravljenosti umaknili v že pripravljene nove pozicije k novemu boju. Po petdnevnih bitki pri Liaojangu ste se po uspešni obrambi vseh sprednjih in glavnih pozicij umaknili v Mukden. Pod najtežavnejšimi pogoji, naskakovani od Kuropatkine armade, ste korakali po skoro nedostopnih potih, podnevi ste se borili, ponoči pa z močjo svojih rok spravliali naprej vozove in topeve, ne da bi česa izgubili, ne da bi pustili na potu ujetnike in ranjene in ne da bi trpel tren kake škode. Jaz sem zaukazal umikanje s težkim srcem, a v neomajnem zaupanju, da je potrebno za popolno in odločilno zmago nad sovražnikom, čim je napočil pravi čas.

Car je za boj z Japonsko določil dovolj veliko vojno silo, da nam zagotovi zmago. Vse težkoče, te voje prevažati preko 10.000 vrst, so se premagale, za kar se je zahvaljevati poštrenovalnosti, neomajni energiji in talentu ruskih mož vseh resortov in stanov, katerim se je zaupala ta naloga, za katero glede težkoč zamenjamo primere v vsi vojni zgodovini. Na stotisoče ljudi in tisoče konj in vozov, na milijone kilogramov blaga se neprestano že sedem mesecev prevažja iz evropske Rusije in Sibirije v Mandžurijo in ako se že poslani polki izkažejo kot nezadostni, došli bodo na bojišče novi, zakaj neupogljiva volja našega carja, da zmagamo sovražnika, se mora izpolniti. Doselej si je sovražnik, opirajoč se na svojo veliko vojno silo in obkoljujoč nas s svojo armado, vedno prosto volil ugodni čas za napad. Sedaj pa je napočil od vse armade zaželen trenutek, stopiti proti sovražniku v ofenzivo. Prišel je čas, da Japonce prisilimo,

da se pokore naši volji, zakaj vojna sila mandžurske armade je močnadvolj, da preidemo v ofenzivo. Vendar pa si morate biti tudi neprestano v svesti, da je za zmago nad močnim in hrabrim sovražnikom treba ne le številnih vojev, marveč zlasti krepke odločnosti vseh čerž, od najnižjega do najvišjega. Kakršnekoli žrtve boste tudi morali darovati na oltar domovine, navdaja naj vas ena edina zavest: kako važna je zmaga za Rusijo. Spominjajte se zlasti, kako potrebno je, da osvobodimo svoje brate v Port Arturju, ki že sedem mesecev drže trnjava, ki se je zaupala njihovi obrambi.

Vojaki! Naša armada, močna vsled edinstva s carjem in vso Rusijo, je izvršila v vseh vojnah velika junaška dela za domovino in si pridobila pri vseh narodih zaslužen slavo. Spominjajte se vsak hip, da je vam carjeva volja zaupala obrambo časti velike Rusije in njenih pravic na Daljnem Vztoku. Zavedajte se vsak trenutek, da je v vaših rokah obramba časti in slave celokupne ruske armade. Presevetli vladar ruske države moli v vso Rusijo za vas in vas blagoslavlja! Okrepčani po ti molitvi za nove junaške čine, moramo, prepričani o važnosti svoje naloge, brez strahu in bojaznistopiti v ofenzivo s trdno voljo, do konca izpolnjevati svojo dolžnost, ne da bi štedili svoje krvi in življenja! Bog bodi z nami!

Popolna svoboda za Kuropatkina.

Rusko brzojavno agentstvo poroča, da vesti o spremembi v vrhovnem poveljstvu na bojišču ne odovarjajo resnici, marveč se morajo smatrati kot izraz splošnega priznanja izrednih vojaških zmoglosti generala Kuropatkina. Splošno se zatrjuje, da se je dala Kuropatkinu popolna svoboda, da izvede svoj vojni načrt. Kuropatkin bo imenovan za vrhovnega poveljnika vseh vojnih sil na bojišču.

O vtisu Kuropatkinovega manifestata na javnost.

»Echo de Paris« poroča iz Petrograda, da je napravilo Kuropatkinovo armadno povelje neodoljiv vtis na vse javne kroge. Splošno se zatrjuje, da je ruska armada že stopila v ofenzivo. Glavni smoter ofenzive je najprvo, da se osvobodi Port Artur. Bitka, ki se pripravlja, se izvaja v okolici premogokopov pri Jantaju in ruska armada bo najprvo napadla pozicije japonskih generalov Nodza in Oka.

Rusi v ofenzivi.

Kakor se poroča iz Harbina, je ruska armada pričela s splošno ofenzivo in v nedeljo 9. t. m. zavzela železniško postajo pri Jantaju. Domneva se, da se je že pričela velika odločilna bitka.

Poročevalce »Birževih Vjedomost« brzojavlja iz Mukdena z dne 9. t. m.: Splošni položaj na bojišču v Mandžuriji se je bistveno spremenil. Japonska glavna armada se umiše proti jugu. Japonci se umišejo ne le iz pozicij, ki so jih zasedli po bitki pri Liaojangu, marveč celo iz pozicij, ki so jih že preje zavzeli.

»Kölnische Zeitung« pa javlja iz Petrograda: Naša armada prodira proti jugu. Zavzela je železniško postajo Bahe in most preko reke Son. Oddelek kozakov generala Miščenska je že prodrl do Jantaja.

Iz Londona pa se brzojavlja: Po poročilih iz Mukdena so Rusi 9. t. m. zavzeli pozicije pri Beniapuci pod osebnim poveljstvom generala Kuropatkina. Istočasno je hotel Kuropatkin tudi obiti japonsko bojno vrsto, kar so pa Japonci pravočasno zaznali in se umaknili iz svojih pozicij. Ko je Kuropatkin pričel s splošnim prodiranjem, so našli njegovi voji pozicije, ki so jih nameravali naskočiti, že prazne. Kuropatkin je osebno vodil vse operacije in dognal, da se razprostira japonska fronta preko 70 vrst in da imajo Japonci na severnem bregu reke Tajci 10 divizij, od katerih se nahajate dve zapadno od železniške proge.

»Morningpost« javlja iz Niučvanga: Japonci odpošiljajo z največjo hitrostjo vse v Inkovu in Niučvangu se nahajajo voje pred Liaojang. Južno od Mukdena se baje že bije velika bitka. Glavna japonska armada, obstoječa iz vojev generalov Oka in Nodza, je utaborjena na reki Tajci, dočim se nahaja japonski center pri Jantišanu, med Mukdenom in Jantajem, kjer so Japonci zgradili močne utrbe.

Izpred Port Arturja.

Iz Tokija se poroča, da je vlada izdala celo vrsto uradnih poročil o japonskih operacijah pred Port Arturjem po bitki pri Kinčovu do dejanskega cerniranja trdnjave, ki se je pričelo 30. julija. Iz teh poročil je razvidno, da je portarturska posadka cela dva meseca s polnim uspehom zabranjevala, da niso mogli popolnoma cernirati Port Artur in da je še celo meseca julija ofenzivno nastopala napram Japoncem.

Baltiško brodovje.

Baltiško brodovje je danes, kakor se poroča iz zanesljivega vira iz Petrograda, odplulo iz Libave na Daljni Vstok.

Položaj na Češkem.

Praga, 10. oktobra. Jutri se vrši že napovedano zborovanje vseh nemških deželnih poslancev, da postavijo izjavo proti češkim posredovalnim predlogom. V krogih nemških poslancev z gotovostjo govore, da bo jutri zadnja seja češkega deželnega zbora v tekočem

sestanku. V izjavi, ki jo jutri sklenejo nemški poslanci, bodo izpovedali, da pod nobenimi pogoji ne morejo izločiti obstrukcije niti za nujne razprave o podporah, dasi priznajo, da kmetijstvo zelo potrebuje pomoči.

Ogrsko-hrvaški drž. zbor.

Budapešta, 10. oktobra. Prva seja po počitnicah je bila viharna, kar je slabo znamenje za bodočnost. Trgovinski minister je predložil načrt za začasno ureditev trgovinskih in prometnih razmer z Italije. Nato se je vzdignil posl. Kossuth, da zahteva pojasnila zaradi znanega odprtega pisma ministrskega predsednika grofa Tisze svojim volilecem. To pismo ne razpravlja niti aktualnih in važnih vprašanj, niti obljub, ki jih je grof Tisza dal neodvisni stranki; pismo se temveč bavi edino z revizijo hišnega reda, ki ga hoče ministrski predsednik poostri, da obteži manjšini upiranje. Po nazorih ministrskega predsednika je pokazala pretečena obstrukcija, da se mora hišni red še poostri, dočim je bil vendar ta veliki narodni boj proti militarizmu in za korist madžarskega jezika spoštljiv in patrijotičen čin. Po njegovem mnenju zadostuje popolnoma sedanjí poslovnik, da se zagotovi zbornici delavnost. Položaj Ogrske je izjemen, ker se gre tukaj večinoma za boj za narodne pravice, česar pri drugih državah ni (?). Ogrska je izročila vso svojo državno oblast v roke vladarja, ki ob enem zastopa oblast tuje države, in ki je v preteklosti prišel v položaj, lotiti se naše ustave, kar tudi v bodočnosti ni izključeno. Zato je potrebno, da je državni zbor v stanju, braniti deželne pravice z najostrejšim orožjem, ker bi sicer se morali ali odpovedati narodnim aspiracijam ali pa nastopiti pot revolucije. Neodvisna stranka je pač spremenila svojo taktiko v boju, toda za svobodo in neodvisnost dežele se bori na večno. Narod ne bo nikoli odnehal od svojih jezikovnih pravic. Krona nima pravice določevati poveljnega jezika v armadi. — Ministrski predsednik grof Tisza je izjavil, da namerava predlagati spremembo poslovnika tako, da se za razpravljanje o proračunu in rekrutni predlogi določi gotovi rok, ko se morajo te predloge dognati. Nadalje se mora prepričati tehnična obstrukcija ter se morajo prisrketi sredstva za vzdrževanje reda in ugleda zbornice. Za razpravljanje o drugih zadevah ne misli utesniti svobodo govora ali uvesti klature. Najprej bo predlagal, da se izvoli odsek, ki izdela spremembo poslovnika. Končno je napovedal, da kmalu predloži proračun, načrt civilnega pravnega reda in ljudskošolski zakon. Napovedal je tudi, da ministrstvo odstopi, ako bi zbornica ne odobrila trgovin-

Dalje v prilogi.

Konklave l. 1903.

I. Gniloba je razjedala stebre rimskega imperija, ko se je začelo razširjati kristjanstvo. Rimski imperij ni bil drugega kakor skupina podjarmljenih držav, ležečih okrog Sredozemskega morja, katere države je Rim z brutalnim egoizmom plenil. Vse bogastvo podjarmljenih narodov se je stekalo v starodavnem Rimu, ki je postal središče surove četudi v nekih ozirih rafinirane kulture, postal pa tudi smradljivo barja socialne propalosti. Za Rimljane je bilo vse življenje le en sam bakanal, grozovita orgija, med tem ko so milijoni in milijoni tlačeni ljudi ginevali v najstrašnejši bedi.

V tej splošni gnilobi se je pojavilo kristjanstvo in začeli so se ga oklepali vsi, ki so zdihovali pod neznoznim pritiskom obstoječih političnih in ekonomičnih razmer, in katerim se je studila mravna izpridenost in propalost. Stara poganska vera, ki je imela približno ravno tako malo etične moči v sebi, kakor dandanašnji rimski katolicizem, ni mogla več vplivati na mišljenje in živstvovanje mas, tem manj, ker je bila postala samo še sredstvo za politične namene. Tedaj, ko so se začeli bar-

barski narodi bližati Rimu in je rimsko cesarstvo trepetalo strahu pred njimi, tedaj so se po večstoletni gnilobi podrli stebri stare države, ekonomični — suženjstvo — in duševni — pogansko svetovno naziranje.

Katero svetovno naziranje stopi na mesto poganskega, o tem si Rimljani niso bili na jasnem. Toda socialne razmere so z nepremagljivo silo gladile pot kristjanstvu. Rimljani so delo neskončno zaničevali, ko lenarili, zapravljali, živeli razuzdano, prezirali skupne koristi tako, da je vsak mislil samo nase; široki sloji prebivalstva so slabeje živeli kakor rimski psi. Ali je vzpričo temu moglo priti do veljave drugo svetovno naziranje, nego ono, ki je proti pravicam posameznikov poudarjalo pravico skupnosti, ki je nasproti bogastvu posameznikov in bedi velike večine prebivalstva priznavalo enako pravico vseh ljudi do enakoudobnega življenja, ki je proglasilo zapravljivost kot greh in prostovoljno siromaštvo kot krepost, ki je obsojalo brezstidno razuzdanost in ploslavljal askezo?

V onih časih, ko so se podirali stebri rimskega imperija, so že nešteti agitatorji oznanjali ta novi nauk — kristjanske komunistične ideje, naj-

očitnejše nasprotje starorimskega svetovnega naziranja in današnjega katolicizma.

Prakristjanske ideje, kakor so jih oznanjali prvi kristjani, so bile vseskoz revolucionarne in zato so se jih oklepali samo najbolj zaničevani in najbolj zatirani sloji, sužnji, hlapei, mali kmetje. Bistvo prakristjanskih idej je bilo, uprizoriti velikansko revolucijo tlačnega rimskega prebivalstva, odstraniti tedaj vladajoče razmere in ustanoviti državo, v kateri bi bilo vse bogastvo skupna last, v kateri bi imeli vsi ljudje enake pravice in dolžnosti, izkratka: komunistično državo. Kristjani so bili prepričani, da pride Kristus z mogočno armado in uniči rimsko državno oblast, in kolikor hujša je postajala splošna beda, tem raje so se tlačeni in izkoriščani sloji oklepali kristjanstva.

Dokler so bili med kristjani samo proletarci, je kristjanstvo ohranilo svoj revolucionarni značaj. Ali sčasoma so se tudi med imovitejšimi sloji našli ljudje, ki so obojali v državi vladajoče razmere in katerim se je mravna razuzdanost studila, in čim bolj so se začeli taki elementi pridruževati kristjanom, toliko bolj se je izgubljal revolucionarni in komunistični značaj kri-

stjanstva. Najprej je bil kot »krivoverski« proglasen nauk, da ustanovi Kristus že na tem svetu božje kraljestvo takojmenovano »tisočletno državo« in obljubljena država enakosti, bratstva in splošna sreča se je prenesla v — nebesa, iz katerih se ni še nihče vrnil.

To je bila bistvena in globokoposebna izpremenitev prvotnega kristjanstva. Čim je na mesto obljubljene sreče na tem svetu stopila obljuba, da se doseže ta sreča — po smrti, je bila kristjanstvu odprta pot do svetovnega gospodarstva nad narodi, a zaprta pot, ustvariti na tem svetu božje kraljestvo, kraljestvo pravičnosti, svobode in enakosti.

Kristjanski nauki so se najprej razširjali med Židi. Šele ko je 70 let po Kristusovem rojstvu cesar Tit razdejal Jeruzalem, da naredi konec vedno ponavljajočim se narodnim revolucijam Židov, in ko je Žide razpodel po vseh rimskih pokrajinah, se je začela kristjanska agitacija tudi v drugih krajih.

Kristjanstvo, ki so je Židje raznesli po vsi rimski državi ni zaradi svojih teoretičnih nankov prodiralo, nego zato, ker je bednim slojem dajalo praktično socialno pomoč. Veliko socialno vprašanje cesarske dobe je bila strašna

revščina preogromne večine prebivalstva. Vsi poskusi države, omejiti to strašno bedo, so bili brez uspeha. Nekateri cesarji in tudi razni zasebniki so poskušali utesniti to bedo z dobroteljnimi ustanovami, a rimska birokracija je te ustanove ravno tako požrla, kakor so požrele ogromno mnogo takih ustanov požrli katoliški duhovniki. Sicer pa se na ta način ni dalo splošni bedi v okom priti. Velika večina poganskih bogatašev je zmajevala z rameni in rekla: Sicer nam je žal, da je tako, a pomagati se nič ne da; božja volja je taka. Tako tolažbo se sliši tudi dandanes iz ust katoliških duhovnikov in sedanjí rimski papež Pij X. se je v jako znani encikliciji postavil na to isto stališče.

Prvi kristjani so z vso žilavostjo in vneto mlade stranke pobijali te nauke in nazore in netili z vso vstrajnostjo vladajoče nezadovoljstvo. Kjer jih je bilo kaj več, so ustanovili svoje občine, ki so bile vseskoz komunistično organizirane. Kristjanski nauki so bili postranska stvar, glavno je bil komunistični. Prav ker je kristjanstvo siromakom praktično pomagalo, ker siromakom ni bilo treba stradati, če je občina kaj imela, zato so se obubožani sloji oklepali kristjanskih sekt. (Dalje prih.)

ake pogodbe z Italijo. — Poslanec Polonyi je izjavil, da njegova stranka ne bo nikoli dovolila, da se v zbornici svoboda govora na kateri način koli krati. Kar je ministriki predsednik napovedal, je huje nego uvedba kulture. Minister naj le razpiše nove volitve in ljudstvo bo izreklo svojo sodbo. Nova zbornica ne sme začeti svojega zasedanja z nagobitimi.

Maziljenje kralja Petra.

Belgrad, 10. oktobra. Včeraj se je vršilo v Žici slovesno maziljenje kralja Petra I. Maziljenje je opravil metropolit Inokent z asistenco vseh škofov v deželi. Maziljenje kralja s krizmo na čelu, nosu, ustih, ušesih in na prsih, izrekajoč vselej besede: »Pečat daru sv. duha«. Potem ga je obhajal s kruhom in vinom. Po cerkveni ceremoniji se je poklonilo kralju na bližnjem travniku, kjer je bil postavljen kraljevi paviljon, na tisoče zbranega ljudstva.

Belgrad, 10. oktobra. Iz Žice se je odpeljal kralj s spremstvom v Kraljevo, kjer je bila svečana pojedina, pri kateri je imel kralj govor, v katerem je obetal, da bo zastavil vse moči, da si pridobi pri narodu isto spoštovanje in ljubav, ki so ju imeli večinoma vsi njegovi predniki. Nadalje je poudarjal, da je bila pravoslavna cerkev od nekdanj nositeljica narodnega imena in narodnega čustvovanja. Napol je narodni misiji pravoslavne cerkve.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 10. oktobra. Uradno obvestilo pravi, da je v Macedoniji 1200 vstašev v akciji. V prvi vrsti delajo propagando za prestop k eksarhatu. Kdor se tej zahtevi upre, nima navadno ničesar dobrega pričakovati. Turški viri zatrjujejo, da je bilo izmed 18 umorov v zadnjih treh mesecih 14 oseb umorjenih le zaradi tega, ker so se zoperstavljale cerkvenemu prestopu. Zadnji čas se bavijo vstaši največ s tem, da vaškim občinam vsilijo bolgarske duhovnike in učitelje, dočim dobivajo grški duhovni in učitelji grožnje, naj takoj odidejo ako jim je življenje drago.

Carigrad, 10. oktobra. Poročila, da dosedaj ni bilo mogoče pomnožiti števila orožniških častnikov, ker tega Turčija ni dovolila, so napadna. Glasom dogovora v Münstergu imajo velesile pravico same določiti število častnikov, ki se pošljejo k orožnikom v Macedonijo, zato se tudi nihče ne briga za turške ugovore. Prihod častnikov v Macedonijo se je le zato zavlekel, ker je dogovorjeno, da častniki vseh zastopanih velesil istočasno pridejo. Za vsak okraj je določen po eden inozemski častnik. Skopeljski sandžak, ki ga nadzorujejo avstro-ogrski častniki, ima 10 okrajev. Vrhutega se baje ustanovi v Skoplju tudi orožniška šola.

Spor med državcema Honduras in Nikaragva.

Rim, 9. oktobra. V Madrid sta prišla zastopnika imenovanih državici ter sta naprosila kralja Alfonza za razodnika v njunem sporu zaradi meje.

Prepir za prestolonasledstvo v kneževini Lippe.

Berolin, 10. oktobra. Včeraj se je zopet zbral deželni zbor kneževine Lippe. Predsednik je prečital vladno predlogo, s katero cesar noče priznati sedanjega vladarja. K temu je deželni zbor sklenil, da izrecno zavrača vse poskuse, s katerimi se hočejo kratiti državi Lippe kot samostalni državi v Nemčiji ustavno priznana prava.

Kmetijska šola na Grmu.

V.

Ako naj kmetijska šola deluje s večjim uspehom, je pa slednjič tudi treba, da deluje med ljudstvom, po zgledu drugih takih zavodov. Le v tem slučaju sme računati na tisto popularnost, katero uživajo kmetijski zavodi po drugih krajih, in katera je takim zavodom neobhodno potrebna, ako naj dobro uspevajo.

Kmetijska šola si mora pridobiti veljavo med ljudstvom, in ta se ne da doseči samo s tem, da se pošlje vanjo leto nekaj izšolanih učencev domu, ampak s tem, da deluje šola tudi med praktičnimi kmetovalci s prirejanjem poučnih tačejev kakor tudi s prirejanjem popotnega pouka. Posebno važni so v tem pogledu poučni tačaji, ki bi se morali prirejati tudi na Grmu, redno in po večkrat na leto, za vse tiste stroke, ki so napredka nujno potrebne.

Saj ni nikjer boljše prilike za to kakor na Grmu! Na kmetijski šoli imamo vse, kar potrebujemo za tak pouk, imamo učne pripomočke in tudi priprave učne moči. Zakaj bi se tedaj na Grmu ne prirejali redno taki tačaji za povzdigo ene ali druge stroke, saj je našim gospodarjem takega pouka krvavo potreba, bolj kakor po drugih krajih, kjer imajo že leta in leta take tačaje upeljane. Nujno potrebno bi bilo, da bi se na Grmu prirejali viničarski, kletarski, sadjarski, živinorejski, mlekarški in drugi tačaji, saj se ne da s nobenim drugim poukom doseči v prihodnjem kratkem času tako lepih uspehov, kakor ravno s takimi tačaji.

Pa tudi za popotni pouk bi morala skrbeti kmetijska šola na Grmu, kajti to bi bilo v korist šoli in učiteljem zavoda! Saj je potrebno, da spoznavajo gospodarji učitelje, katerim imajo zaupati svoje sinove v odgojo in strokovno izobrazbo, kakor je po drugi strani potrebno, da spoznavajo učitelji zavoda razmere po deželi, saj se je treba na nje naslanjati pri pouku v šoli. Na takih šolah je treba praktičnega, na dejanske razmere in potrebe nanašajočega se pouka, in tega zamore uspešno podajati le tisti učitelj, kateremu so kmetijske razmere posameznih krajev dobro znane. Zaradi tega bi se morala učiteljem na Grmu celo nuditi prilika, da bi prirejali o prostem času popotna predavanja.

Prirejanje poučnih tačejev na Grmu je pri sedanjih osnovi zavoda težko mogoče, ali če se šola preobrne, če dobimo enoletno šolo v zvezi s simsko kmetijsko šolo, potem bi se lahko prirejali redni poučni tačaji tudi na Grmu, in prav tako bi se v tem slučaju dobilo toliko časa, da bi učitelji lahko prirejali popotni pouk v poletnem času. S tako preosnovno in s takim vsestranskim delovanjem bi šola najprej dosegla potrebno veljavo in potrebno zaupanje med ljudstvom, in zato si ne moremo kaj, da ne bi opozorili merodajnih krogov na to, da se je treba šola na Grmu pomagati s primerno preosnovno do uspešnega dela in boljšega razvoja! Če se drugi zavodi razširjajo in razvijajo, zakaj ne bi kmetijska šola na Grmu bolj uspevala in bolj ugajala našemu ljudstvu? Saj je v ta namen ustanovljena!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. oktobra.

— Kranjski deželni zbor.

Prihodnja seja deželnega zbora bo v petek, dne 14. oktobra ob 10. uri dopoldne. Dnevni red je popolnoma tisti, kakor je bil določen za zadnjo sejo.

— Deželnozborski narodno-napredni klub ima jutri ob petih popoldne sejo, h kateri se vabijo vsi gg. poslanci.

— Moška beseda. V nedeljo sta Šusteršič in Pogačnik romala v Moravce in priredila tam shod. »Slovenec« je temu shodu posvetil le nekaj besedi. Navdušenje je bilo nepopisno, odobravanje burno, zahtevanje soglasno — vse kakor pri vseh klerikalnih shodih. Ali nekaj je bilo novega. Odobravanje je bilo izredno čustveno. Pasja dlaka — to pa je moralo biti lepo. Čustveno in še izredno čustveno so katoliški možje odobravalii konec Šusteršičevega govora: »Umaknemo se edinole, če nam volili odreko svoje zaupanje. Dokler pa uživamo zaupanje pri volilcih, pri ljudstvu, nas more s bojišča spraviti edinole smrt.« Tako je končal Šusteršič svojo govoranco. Ali se je šuditi, če so katoliški možje take besede čustveno odobravalii, in če so bili ginjeni, da se jim je kar srce topilo. Ta ginjačnost je bila tem bolj opravičena, ker vsak človek ve, da uživata Šusteršič in Pogačnik paš zaupanje duhovščine, pri volilcih imata pa toliko zaslonbe, kolikor je izšli duhovščina. Če hoče

Šusteršič spoznati, koliko ima zaupanja pri volilcih, naj poskrbi, da bodo pri prihodnjih volitvah škof in njegovi duhovniki pustili kmetom voliti po lastnem prepričanju in videl bo vzlic odobravanju praznih fraz, ki jih je v nedeljo otepal v Moravcih, kako čustveno — broo bi mu dali volili.

— Imenovanje v cestni odbor. Deželni odbor je poklical v cestni odbor brdski: notarja Rahnetta in Frana Konška iz Trojan; v cestni odbor litijski: notarja Svetca in Frana Hrena iz Ponoviča; v cestni odbor kamniški: župana Močnika in Seršena, župana vodiškega; v cestni odbor kostanjeviški: posestnika Humeke in Otmarja Severja iz Kostanjevice.

— Mož-nezgoda — prizanesite nam! Iz Vipave se nam piše: Prav kot prikazen hudournika se nam vidi škof Bonaventura, ko ga prinese nepotrebnost na Notranjsko. Še nam je v živem spominu grozovitost, katero je prestalo ljudstvo v hrenovski farni cerkvi, ko je tam škof pretečeno poletje delil birmo. Zaporredoma je treskalo na holm, na katerem stoji cerkev, dvakrat je celo strela udrihnila v cerkevno poslopje in provzročila strah in trepet, kakršnega to poslopje še ni dočakalo. Več ljudi se je onesvestilo in več otrok je vsled prestrašenega strahu tudi obolelo.

— In zopet se je kot črn ptič nezgode prikazal škof Bonaventura v soboto na Notranjskem, in sicer v vipavski dolini. Čni oblaki ga od vseh strani obdajajo in viharji jih preganjajo in tulijo, kakor bi bila kletev nad nami. Pred cerkvijo se je zamoglo šele 8 t. m. zjutraj postaviti neko štukano drevo. Čudno se nam je videlo, da je krajevna oblast to dopustila, ker je dosti gledalcev pod kapi ždelo in gledalo to opasno delo, katerega je vihar oviral. Ker se v vipavskem trgu tudi glavni kanal koplje ravno od cerkvenega prostora dol in ker je globoko kopanje za drevo napravilo še več blata, in ker se iz tega prostora niti drogi in druga priprava za dviganje drevesa ni odpravila, je bil ves, sicer prijazni prostor, kar ognusen postal in birmanci, katerim se navadno oči lesketajo, ko zapuščajo okinčani in obdarovani cerkveni prostor, so 8 t. m. prihuljeni v tla zrlji, da ne zagazijo v blato in ne skvarijo še bolj obutvi in obleke, kot je to že provzročilo viharno deževje. Veliki sreči se mora prištevati, da se je to, česar se je bilo bati in kar se je v resnici dogodilo, izvršilo šele popoldne. Vihar je namreč zlomil štukano drevo in z vehementno silo je padel gorenji konec na cerkveni prostor, na katerem je bilo celo jutro dosti ljudi. V bližini je vse strepetalo, ko se je začel iz vihranja vetrov usodepolni pok in ostal je dogodek pogovor tistega večera. »Slovenec« pravi, da je šel škof nadzirat cerkve po Vipavskem dolu in da se bo mudil tod celi teden. Kar strah nas je, da bi ta mož nezgode kar celi teden med nami prebival. Ta človek žesam na sebi ni prikupljiv. Tudi duhovnikom, ki ga spremljajo, se vidi na obrazu, da jim ni več všeč in ko pa še jame propovedovati z odurnim in alinastim glasom, in take ničaste otrobe vezati, kakor je v nedeljo tukaj to storil, se človeku kar samo iz sebe izdihne: »Reši nas, o Gospod!« Tako plitvega govoričenja v resnici še nismo slišali iz škofovih ust, kakor je bilo nedeljsko v farni cerkvi vipavski. Brez vsakega etičnega uvoda jadikoval je mož nad liberalnim časnikiarstvom, priporočal Marijina društva, pretel in rotel očete, da naj tudi mladenčje v ta društva vtikujejo itd. Prav kakor tipični odgovor so donele iz cerkvi sosedne gostilne pri odprtih oknih lepo doneče narodne pesmi vrlih vipavskih fantov. Popoldne brez vsake udeležbe ljudstva se je škof odpeljal. Prestali smo že strah prelomljenega drevesa, potem si pa privoščili vesel večer ter peli in rajali, dokler se nam je prav zdelo. Gospod škof, naj bo dovelj za več časa. Mož-nezgode, prizanesite nam nam nekaj časa. Pogrešali vas prav gotovo ne bomo.

— „Edinost“ je nekaj umestnih besedi posvetila slovenski hranilnici in posojilnici v Marezigah na Primorskem, ki je zastopstvo v neki pravdi izročila italijanskemu odvjetniku, kateremu smo Slovenci trn v peti. Temu je pripomniti, da je ta hranilnica in posojilnica član klerikalne gospodarske organizacije dr. Ivana Šusteršiča, pri katerem se pač še nihče ni naučil narodnih dolžnosti.

— Repertoar slov. gledališča. Danes zvečer se poje v tretjič Meyerbeerova velika opera »Hugenoti«. — V četrtek se vprizori dramska noviteta: »Žena sužnja«, slika iz slovaškega življenja v treh dejanjih. Češki spisala Gabriela Preissova, poslovenila Zofka Jelovškova. Naslovno vlogo igra gđ. Otilija Spurna, ostale velike vloge imajo gospa Danilova in gđ. Norkova ter gospodje Tišnov in Dobrovolny. Za to dramo, ki je osobito skrbno študirana, napravljenih je tudi nekaj novih kostumov. Režijo ima gosp. režiser Jaroslav Tišnov.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela svojo 154 vodstveno sejo dne 4. oktobra 1904. Pričetek ob 3. uri popoldne. Navzoči: Tomo Zupan (prvomestnik), Luka Svetec (podpredsednik), dr. Ivan Svetina, dr. Fran Stor, Ivan Šubic, dr. Fran Tominec (blagajnik) in Anton Žlogar (tajnik). Svojo odobnost je opravil župan Ivan Hrihar in ces. svetnik Ivan Murnik. Prvomestnik odpravlja ob 3. uri sejo pozdravljajoč navzoče ter spominjajoč prav težavnih zadev, koje čakajo nujne rešitve. Temeljito se je bavilo z vprašanjem o »družbeni kavi« in o zadevi »narodnega kolka«. Glasom izkaza je prevzela družba od akad. ferijalnega društva »Prosveta« dne 18. avgusta 1904 kolkov 248215 in terjatve istega društva za 248411 razposlanih kolekov. Do danes je družba v razprodajo razposlala 157010 kolekov, od katerih se jih je vrnilo 30282, torej jih ostaja še 121487 v zalogi. Dosedaj je plačanih 64646 kolkov za vsoto 1310 K 92 h. Prvomestnik zaključil sejo ob 1/2. uri zvečer. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— „Jugoslovanski almanah“. Pripravljalni odbor nas je naprosil, da obvestimo vse ljubljanske gg. urednike in literate, da se napovedani shod zaradi jugoslovanskega almanaha vrši v petek ob 1/9. zvečer v »Narodnem domu«, ne pa v četrtek, ker je tega večera premijera drame »Žena sužnja« Gabr. Preissove. Shoda v petek blagovolijo naj se udeleži i zanesljivo polnoštevilno vsi tukajšnji gg. literati!

— Pevski zbor „Glasbene Matice“ ima svoje redne pevske vaje: ženski zbor vsako sredo in soboto od pol 6. do pol 7. uri, moški zbor vsak ponedeljek in vsako sredo od 8 do 9. ure zvečer.

— Radovljiska sadna razstava bo na splošno željo odprta še do sejma v Radovljici t. j. do 29. t. m. Za ta dan se pozivljajo sadje-rejci, naj pošljejo, ako bo vreme ugodno, sadja na semenj, da ga bo mogoče kupiti v večjih množinah.

— Znamenitost na sadni razstavi v Radovljici. Na piramidi v sadni razstavi v Radovljici se nahaja poleg Evinega tudi Adamovo jabolko. Poslednje ima obliko peterokotne zvezde in je krasno razvito.

— Lep napredek kmetijske šole na Grmu. Iz zanesljivega vira čujemo, da se je za prihodnje šolsko leto 1904/05, katero se šele 4. novembra prične, zglasilo toliko mladeničev za vsprejem v kmetijsko šolo na Grmu, da je moralo vodstvo več prečenj kar vrniti, ker nedostaja v zavodu prostora za tako veliko število učencev, kakor se jih je zglasilo. Zglašeni so Kranjci, Štajerci — teh je baje največ — Goričani, tržaški okoličani, Istrani. Da, letos zglašila sta se celo dva Srba iz kraljevine, katera je njih oče kar na Grm privedel, ter prosil, da bi se jih sprejelo. Zaradi že prepoznega zglašanja, in nedostajanja prostora pa jima je moralo vodstvo sprejem odreči, in oče odvedel jih je žalosten zopet domov. To dejstvo govori pač jasno zato, da je šola na Grmu že jako na široko zaslovela. Žalostno je pa vsekakor, da je število dolenjskih mladeničev, katerim je grmska šola paš v prvi vrsti namenjena, vsako leto najmanjše. To nam je gotovo dokaz, da dolenjski gospodarji niso napredka željni, kakor bi vzlic prežalostnim dandanašnjim kmetijskim razmeram paš morali biti. Dolenjci naj bi si paš v tem obziru Štajerce za

vzglede vzeli. Njim ni kmetijska šola na Grmu v prvi vrsti namenjena, in vendar se je vpisalo, kakor smo izvedeli v tekoče šolsko leto, med 34 učenci nič manj kakor 16 Štajercev.

— Požari. V Podgorici v ljubljanski okolici je gorelo 1. t. m. pri županu A. Paternostu, ki ima 1400 kron škode. Užgal je seveda 3 1/2 letni domači fantek, ki se je igral z žvepljenkami. — Dne 3. t. m. je gorelo v isti vasi in imata škode Anton Pengov 4000 K in Ivan Sever 5000 K.

— Poštna vest. S 1. okt. t. l. se odprli na progi Škofja Loka-Gorenjavas-Žiri druga vsakdanja vožna pošta.

— „Bled.“ Nalogo, katero izvršujejo pri drugih in večjih narodih v prvi vrsti umetniška društva, si je stavil akad. slikar Josip Germ v Pragi, Václavské nám. 10. z dosedanjio izdajo tribervernih reprodukcij „Beloškega jezera“ in „Bleda“, ter se odločil k temu koraku le radi tega, ker Slovenci do sedaj nismo imeli razen nekaterih barvenih litografij odličnih Slovencev nikakih primernih slik lastnega proizvoda v okras domačih in zlasti društvenih ter šolskih prostorov. Izbral si je oni reprodukcijski način, za kateri se sodobno odločuje skoraj izkjučno umetniška društva in oni podvzetniki, katerim je v prvi vrsti na misli razširjatev dobrega okusa in reprodukcij, ki se odlikujejo po umetniškem značaju; izdal je pokrajinska predmeta, ker mi ravno teh se nimamo in ker morejo krasote naše domovine doma splošno, v inozemstvu pa še naj-več zanimanja vzbuditi. O umetniški ceni prve izdaje, ki je nedavno izišli izdaji Bleda enaka — pendant —, je prinesla svoječasno večina čeških in slovenskih listov laskavo oceno, prejel je pa izdajatelj tudi privatno več toplih priznanj. Upati je, da ga bodo z ozirom na vse to podpirali pri začetem delu prijatelji umetnosti in prirodne krasote, narodna društva in naredne šole; v interesu občnega napredka slovenske umetnosti in zanimanja za njo pa naj delo priporočijo in razširjajo vsi oni, katerim ideja in delo ugaja! Vsi oni, kateri bodo z na Slovenskem prodanimi slikami strošek izdaje pokrit, porabi se prebitek v brezplačno razpošiljatev prebitku odgovarjajočega števila slik onim, zlasti obmejnim šolam, ki si slik same omisliti ne morejo. Zaključek prodaje se svoječasno primerno objavi. Velikost slik samih je: 50x32 cm, na kartonu 67x51 cm; cena na kartonu samem po 6 K, v rdečkasto rjavem jelšovem okvirju s steklom brez kartona po 10 K, v takem okvirju in na kartonu po 12, v vzorkovem okvirju s steklom brez kartona po 12 K, na kartonu po 15 K. Dovolj se tudi plačevanje na obroke, trgovcem se da pri nakupu primerni popust! Poština in zaboj se računa za lastni strošek, pošiljatev slike na kartonu in v zavitku s poštnino 40 h.

— Iz ljubosumnosti. 27letni natakarič Rikard Desanti je v Trstu iz ljubosumnosti zaklal privatnega uslužbenca Rikarda Niklija, ker je našel svojo ljubico v njegovi sobi.

— Zažiganje mrličev. V Gradcu se je ustanovila podružnica društva »Die Flamme« za zažiganje mrličev. V odbor so izvoljeni vseučilišni profesorji in priznani zdravniki.

— Mednarodna panorama.

Avstralijo si večina Evropejcev predstavlja kot deloma divjo pusto, deloma pa obljubeno po dirjajih s slamatimi kočami. Da temu ni tako, prepriča se lahko vsakdo v mednarodni panorami ta teden. Razstavljeni sta seveda največji dve avstralski mesti Melbourne in Adelaide, in človek dobi takoj pojem o lepo razviti industriji in trgovini, ako gleda velika pristanišča, mostove, parnike, kolodvore in krasne nebotične palače. V obeh mestih imajo vseučilišča, muzeje, banke, gledališča itd. In v kako impozantnih zgradbah so vsi ti zavodi! Prihodnji teden pride na vrsto potovanje po Portugalski, predvsem po Lisbonu.

— Društvena godba ima jutri večer ob 8. uri v steklenem salonu Aurovih dedičev svoj redni občni zbor, na katerega se p. n. podporni člani še enkrat opozarjajo.

— Prošnja do slav. magistrata. Prebivalci s Tržaške ceste, ki vodi za cesarskim vrtom v Rožno dolino, prosijo slavni magistrat, naj poskrbi, da bo cesta po noči razsvetljena.

— Priporočljiv hlapec je Karol Mirtič, rojen leta 1881. v Bistri pri Vrhniki, ki je služil zadnji čas pri tukajšnjem c. kr. meroizkušniku g. branu Levcu. Mirtič je nosil raznim strankam tudi račune. Na raznih računih, ki jih je raznašal, je vedno pripisaval nekaj svote več in ko se mu je izplačalo, je denar obdržal za se. Tudi včeraj je tak račun ponaredil, a je imel smolo. Stranke ni bilo doma. Prišedši domov, je moral Mirtič oddati račun g. Levcu. Ta je koj opazil, da je račun ponarejen in se je pozneje prepričal, kako je Mirtič stranke peharil. Pri zaslišanju

je Mirtiš goljufijo deloma priznal. Poleg tega je pa tudi priznal, da je lanskega leta vlomil v mizni predal in g. Levicu ukradel 3 K.

Pogreška se sed vina s 162 litri, na katerem sta bili drki I. V. št. 453. Sod je pripeljal Vodnikov hlapec v četrtki na južni kolodvor, odkoder je na nerazumljiv način izginil. Najbrže ga je pred skladiščem naložil vedoma ali pomotoma kak drug voznik in ga odpeljal domov.

Konja splašala sta se bila včeraj na Sv. Jakobu trgu Accettovemu hlapcu Jožetu Zupanu in dirjala čez Sv. Jakoba most na Krakovski nasip, kjer sta zadela v neki drug voz. Konja je ustavil tam službujoči policijski stražnik Mihael Sitar in ju izročil hlapcu.

V deželno bolnišnico so včeraj pripeljali Jakoba Porente, katerega je delavec Ivan Mršnik udaril po desni strani glave in ga težko poškodoval.

Aretovana je bila Marijana Jesenkova iz St. Ožbolta pri Škofji Loki, ki je pred nekaj časom ukradla v zavodu sv. Martek, žensko krilo, vredno 6 K. Ženske so jo v ukradenem krilu zasačile v stolni cerkvi in jo izročile policiji.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpravljalo z južnega kolodvora v Ameriko 700 Ogrcev, 16 Slovencev in 25 Črnogorcov, nazaj pa je prišlo 10 Hrvatov. — V Hrb. je bilo 40, v H. usico pa 45 Hrvatov. — Iz Podbrda je šlo 50, iz Hrušice pa 70 Hrvatov v Zagreb.

Izgubljene in najdene reči. Mizarški pomočnik Vincencij Steh je izgubil srebrno remonturno s sarkama V. Š. vredno 60 K. — Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, oziroma najden bel ženski glavnik in dežnik.

Srebrne ure zastavni list je našel g. Danilo. Lastnik naj se oglasi v Gosposkih ulicah št. 6, I. nadstropje.

Hrvaške novice. — Umrl je Henrik pl. Francisci, mnogoletni podpredsednik hrvaškega deželnega sabora, na svojem posestvu blizu Samobora. Bil je seveda Madjar. — Za zagrebškega župana si baje večina pri predložitvi volitvah izbere notarja Fr. Arnolda. — Zopet obsojena uradnika. Bivši uradnik »Slobodne rije« Bukšeg, ki ne more zaradi bolezni niti nastopiti prej mu prisojene šestmesečne kazni, je zopet obsojen v dvamesečno ječo zaradi pisave o že lezničnem štraku. — Šest oseb je zgorelo v vasi Medarč (okraj Gacko) v hiši Arif-aga Muljanina.

Najnovejša novica. Obojsen konzul. Veletržec z vinom in grški konzul Frid. Ott v Würzburgu je bil obsojen zaradi krive prispege v 7 in pol mesečno ječo.

Velik shod železničarjev je bil v nedeljo v Pragi. Udeležilo se je shoda 2700 železničarjev, ki so sklenili, da nujno prosijo pri vseh železniških upravah za 20odstotno draginjsko doklado.

Akademijo za praktično medicino so včeraj slovesno otvorili v Kolínu. V akademijo se bodo prihajali mladi zdravniki eno leto praktično vežbat, ker je z akademijo v zvezi tudi bolnišnica.

Japonski cesar je podelil princu Karlu Antonu Hohenzollernu krizantemin red.

Polom tvrdke S. Tausig na Dunaju je imel za posledice, da se je Viktor Taussig usmrtil, njegov brat pa je ubežal, zapustivši nad milijon kron dolga. Baje izgubi tudi posl. dr. Kramar 100.000 K.

Kompromitovani vojaški zdravniki. Iz Stanislava se poroča, da se vrši preiskava proti mnogim polkovnim zdravnikom, ki so pomagali oproščati sinove premožnih po sestnikov vojašnice.

Urarski pomočnik — filozof. Ratzner hofer je bil prvotno urarski pomočnik, dandanes je podmaršal — in kakor kaže njegovi najnovejši znanstveni spis, zaslovel bo kmalu za filozofa. V svojih problemih o »sociologiji znanosti« načelo, da so vsa znanstva, zgodovina, narodno gospodarstvo, antropologija, zemljepisje, biologija itd. posebne panoge sociologije. Plemenito vprašanje, ljudska higijena, politika, problem o vojni in miru, vse to bo po njegovih naukih rešila sociologija.

Svetovni dolгови. Civilizirane države vsega sveta imajo 120.000 milijonov kron dolga. Dolgov mest, občin in drugih korporacij, ki gotovo tudi znašajo več tisoč milijonov, niso v tem vračunjeni. Na vsem svetu ni toliko gotovega denarja, da bi se poplačali z njim vsi upniki sveta. Vsi dohodki šestih evropskih volesil in Zedinjenih držav so premali, da bi se z njimi državni dolгови v desetih letih poplačali. Same obresti požrejo na leto tisoče

milijonov ter pride na vsakega človeka na zemlji skoraj tri krome na leto. Največ dolgov imata Francoska in Anglija. Evropska Anglija ima 23.000 milijonov dolga, ali 550 mark na vsakega prebivalca. Kanada ima 1000 milijonov dolga, t. j. 200 K na osebo; Indija 2000 mil., a le 6 mark na osebo; Nemčija 2467 milijonov mark, t. j. 40 mark na osebo. Zato pa imajo vse njene zvezne države še svoje posebne dolge, n. pr. Prusija 330 milijonov mark, Sakska 390 milijonov itd., tako da pride povprečno na nemškega prebivalca 260 mark državnega dolga. Najmanj dolga ima Švica, namreč le 20 kron na osebo. Izmed mest je seveda najbolj zadolžen London, ki bo imel kmalu 1200 milijonov mark dolga, t. j. 200 mark na prebivalca.

Na kmetijah države Kansas se rabi do 18.000 klavirjev, kar razlaga dejstvo, da mnogo kmetov zapušča Kansas.

Železnica na Mont Blanc. Francoska vlada je sprejela predlog za električno železnico na najvišjo goro v Evropi, na Mont Blanc. V šestih letih bo delo končano. Vožnja bo stala poldrugi frank na miljo.

Avtomobil za otroke. Parški modni svet je že toliko napredoval, da rabijo namesto nekdanjih vozičkov za deteta, posebne male avtomobile, na katerih zadaj sedi pestunja, ki seve ne vozi posebnito hitro.

Čez prelaz Sv. Gotharda v Švici je dovršena vozna cesta. Sedaj bo mogoče se peljati mimo slavnega samestana na vrhu v landaverju.

Jejte gosenice in hroščel! Čemu neki ne uživamo žuželk? To vprašanje je povsem opravičeno v sedanjem času, ko se vsi trudi v potu svojega obraza mučijo, da kolikor mogoče podražijo meso, kruh in druge jestvine. Hvala Bogu, da imamo na svetu žuželke, katere bi nam po gotovem načinu pripravljala zamogle dati izvrstno in tečno hrano. Mnogo slavnih učenjakov je že o tem učilo, toda niti njih dokazi, niti dobri zgledi niso zamogli premagati naših gastronomičnih predsodkov do žuželk. Glavni vzvodogled Lalande je pred kosilom in večerjo šel vedno v svoj vrt, kjer je nabral mnogo gosenic ter jih poizvil kot najboljše prebavljivo sredstvo in neka dama, katerega je povabila k obedu, je radi tega smatrala umestnim, dati mu pred obedom, oziroma pred juho polno košarico gosenic in pajkov. Lalande trdi, da imajo pajki okus po orehih, dočim so gotove vrste gosenice boljše nego mandeljini.

Znano je, da čislajo perujski Indijanci gosenicam naših sviloprejk podobne »suctilje« kot najbolj delikatno jed, dočim je brazilskim Indijancem najbolj priljubljena gosenica bambusove trave. Mnogo cenjenih čitateljev se bode čudilo, da so učenjaki zbrani pri entomološkem kongresu v Parizu l. 1887 proglasili hroščel, ako je mlad, za najboljše jed. To zadevo je objavil tudi francoski državni list. Toda ako hočemo, da nam bodo hroščel bolj teknilni, jih moramo znati tudi pravilno prirediti. Radi tega je umestno, da na tem mestu objavimo v francoskem listu obelodanjeni recept za napravo hroščeve juhe. »Vzemi par hroščev, stolci jih v mož narju in njih sok precedi skozi sito. Ako hočeš napraviti navadno juho, prilij vode, ako pa želiš močno juho, prideni nekoliko masti. V obeh slučajih je okus izbornen in bode ugajal najbolj razvajenim sladkosnedcem«. Toda vkljub vladnim priporočilom se hroščeva juha ni udomacila. Najbrže pa tudi pečenka iz mravelj ne bode postala popularna, dasiravno so mravlje, zlasti pa rjave, izvrstna jed, ako je pripravljena po vzoru Indijancev v Guyani in Braziliji, kateri pečejo mravlje v surovem mašču. Nek angleški potnik je že izdelal »menu« kateri bi ugajal celo Luculli in koji se glasi: »Hroščeva juha, osoljene kobilice, rdeče mravlje z oljem in kisom, slaščice, ščurki pečeni na masti, na mleku kuhani crčki, pasteta iz gosenic, solata, močnata jed s primeskom čebelinih bub, črvi v medu«. Na svetu je torej še mnogo jestvin, s katerimi trudi nimajo opraviti. Toda, kadar prično ljudje jesti žuželke kot glavno vsakdanjo hrano — potem ne bode minulo niti šest tednov, ko bomo čitali v ameriških časnikih: Trije trudi in korporirani Moskito trust, hroščev trust, goseničin trust!

Književnost.

„Slovenski Sokol“ ima v št. 9 in 10. naslednjo vsebino. 1. Po slavnosti. 2. II vesokolski zlet v Ljubljani. 3. Tekmovalna telovadba na II. zletu slov. Sokolstva. 4. Izkaz tekmovalnih vrst na II. zletu. 5. Raznoterosti.

Pervji ruski putovoditelj po Čehi, Moravii in drugim avstrijskim slavjanskim zemljam. Izdaje J. V. Aleksandra. Prevel s češkago A. A. Ergart. Slavjanska Praga — Moskva. Cena 1 rub. Ta, z mnogimi ličnimi ilustracijami okrašena knjiga

je namenjena ruskim popotnikom in bo zlasti ruskim trgovcem in industrijalcem dobro služila. Posebno poglavje je posvečeno Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Praga 11. oktobra. Vse češke stranke izdajo v nedeljo skupen oklic na narod.

Praga 11. oktobra. Nemške stranke izjavljajo, da ne puste, da bi deželni zbor dovolil kake podpore po elementarnih nezdah prizadetemu prebivalstvu, ker Čehi nečejo dati obvezne izjave glede njih obstrukcije v državnem zboru.

Rusko-japonska vojna.

Berolin 11. oktobra. „Berl. Tagblatt“ poroča: Kuropatkinova armada prodira v široki fronti proti jugu. S to armado je združen zdaj tudi šesti sibirski voj in kozške divizije generalov Renenkampf, Samzonov in Miščenko ter kavkaški voj konjenikov. Japonska kavalerija se povsod umika in je sploh japonski odpor jako slab.

Petrograd 11. oktobra. Kuropatkinov manifest, s katerim se je naznanilo, da je začela ruska armada z ofenzivo, je bil sprejet v Rusiji v velikim oduševljenjem. Že 5. oktobra, po slovesni maši in veličastni reviji, je armada odrinila proti jugu in zavzela celo vrsto važnih pozicij.

London 11. oktobra. Kuropatkinovo naznanilo, da so Rusi začeli z ofenzivo, je vzbudilo tu veliko senzacijo. Vojaški kritiki sodijo, da utegne imeti Kuropatkin kakih 400.000 mož na razpolaganje, medtem ko jih imajo Japonci kvečjemu 300.000. Listi se spominjajo začetkom vojne storjene izjave generalisima Kuropatkin, da, kadar bo ruska armada dovolj močna, požene japonsko armado v morje.

Darila za „Narodni Dom“.

CXI. izkaz „Krajcarske družbe“.
Prenos . . . K 80.828 55
Doneska g. dr. Zupanca in gospe dr. Zupanceve za maj in junij . . . 8—
Prispevek g. V. Polaka za drugo polletje . . . 24—
Doneski za mesec julij; plačali so č. gospodje: Dr. Ivan Tavčar . . . 10—
M. Pietersnik in U. pl. Trnkoczy, z 6 K. skupaj . . . 12—
Dr. vitez K. Bleiweis, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda in V. Rohrmann, z 4 K. skupaj . . . 20—
J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, P. Drahaler, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Losar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. L. Požar, A. Skabrnč, dr. St. Sterger, dr. Fran. Zupanc in M. Zupanc, z 2 K. skupaj . . . 36—
J. Maček, L. Schwentner, Fr. Starč, in A. Tavčar z 1 K. skupaj . . . 4—
Darilo „Narodne tiskarne“ v znesku . . . 200—
Doneski za mesec avgust; plačali so č. gospodje: Dr. Ivan Tavčar . . . 10—
M. Pietersnik in U. pl. Trnkoczy, z 6 K. skupaj . . . 12—
Dr. vitez K. Bleiweis, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda in J. V. Rohrmann, z 4 K. skupaj . . . 20—
J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, P. Drahaler, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Losar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. L. Požar, A. Skabrnč, dr. St. Sterger, dr. Fr. Zupanc in M. Zupanc, z 2 K. skupaj . . . 34—
J. Maček, L. Schwentner, Fr. Starč, in A. Tavčar z 1 K. skupaj . . . 4—
Doneski za mesec septembra; plačali so č. gospodje: Dr. Ivan Tavčar . . . 10—
M. Pietersnik in U. pl. Trnkoczy, z 6 K. skupaj . . . 12—
Dr. vitez K. Bleiweis, dr. M. Hudnik, Fr. Mally, dr. Fr. Munda in V. Rohrmann, z 4 K. skupaj . . . 20—
J. S. Benedikt, vitez J. Bleiweis, A. Dečman, P. Drahaler, I. Gričar, dr. I. Jenko, dr. J. Kušar, E. Lah, J. Losar, J. Martinak, G. Pirc, L. Pirc, dr. L. Požar, A. Skabrnč, dr. St. Sterger, dr. Fr. Zupanc in M. Zupanc, z 2 K. skupaj . . . 34—
J. Maček, L. Schwentner, Fr. Starč, in A. Tavčar z 1 K. skupaj . . . 4—
Skupaj . . . K 81.323 55

Opomba: Vsem č. g. darovalcem in darovalcem, ki z njim v tečajnem polletju rodoljubno vstrajajo, izreka najtoplejšo zahvalo odbor „Krajcarske družbe“.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1904.

Zavarovalne vesti.

„JANTUS“

vzajemni zavod za zavarovanje življenja na Dunaji.

L. Wipplingerstrasse št. 30.

V III. četrtletju 1904 je bilo vloženih 3457 zavarovalnih ponudb s kapitalom K 15.440.000 v obravnavi. Od 1. januarja t. l. se je polje v znesku nad 12.806.000 izgotovilo.

Od pričetka leta je bilo 10.726 zavarovalnih ponudb s kapitalom K 15.440.000 v obravnavi. Od 1. januarja t. l. se je polje v znesku nad 12.806.000 izgotovilo.

V III. četrtletju zapadle zavarovalne premije in pristojbine, kakor tudi kapitalne obresti znašale so okroglo K 1.219.000. — Zapadla plačila pa K 414.000.

Od 1. januarja t. l. vpisalo se je na premijah, pristojbinah in obrestnih prejemkih K 3.771.000 — na zapadlih plačilih K 1.873.000. — Od obstanke zavoda se je isplačalo K 55.485.000. 2952

Nadaljna pojasnila daje in zavarovalne ponudbe sprejema

Filijalka „Janusa“ za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu, Janushof.

Skoro vse odvajalnice kapilice, krogljice in grančice delujejo drastično in s tem škodujejo organizmu. Nasprotno pa **žetodna tinktura lekarnarja Piccolija v Ljubljani na Dunajski cesti** krepi organizem tudi po neprestani porabi. Zunanja naročila po povzetju. 1261—17

Umrli so v Ljubljani:

Dne 7. oktobra: Herman Keber, zasebni uradnik, 21 let, Hranilnična cesta št. 9, jetika. — Dr. Vladimir Levec, vsučilniški profesor, 27 let, Sodnijske ulice št. 2, Pyramia chron. Dne 9. oktobra: Jožef Hans, zasebnik, 87 let, Poljanska cesta št. 6, ostarelost. — Matevž Treun, zasebnik, 84 let, Krojaške ulice št. 5, pljučnica. — Matija Ham, mesarjev sin, 8 mes., Trnovski pristan št. 24, Gastro enteritis acuta. Dne 10. oktobra: Neža Vidic, zasebnica, 71 let, Raspotne ulice št. 4, možganjska k.p.

V deželni bolnici:

Dne 6. oktobra: Marija Tavčar, gostija, 67 let, Carcinoma ventriculi. Dne 7. oktobra: Jožef Klemenčič, delavec, 48 let, Alcoholicismus chron. — Lovro Lučko, kajdar, 55 let, Sarcomatosis.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dan, borze 9. oktobra 1904.

Naložbeni papirji	Denar	Blago
4 1/2% majeva renta	99 90	100 10
4 1/2% srebrna renta	99 85	100 05
4 1/2% avstr. kronaka renta	100 —	100 20
4 1/2% zлата	119 75	119 95
4 1/2% ogrska kronaka	98 05	98 25
4 1/2% zлата	119 30	119 50
4 1/2% posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
4 1/2% posojilo mesta Spjlet	100 25	101 25
4 1/2% Zadar	100 —	100 —
4 1/2% bos. herc. žel. p. os. 1902	101 —	102 —
4 1/2% črka dež. banka k. o.	99 60	100 —
4 1/2% z. o.	99 60	100 20
4 1/2% zst. pisma gal. d. hip. b.	101 50	102 50
4 1/2% pešt. kom. k. o. z.	107 —	107 95
4 1/2% zst. pisma Innotat. hr.	100 50	101 50
4 1/2% ogrske cen.	100 50	101 10
4 1/2% s. pis. ogr. hip. ban.	100 10	101 —
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100 —	101 —
4 1/2% obl. češke ind. banke	100 75	101 75
4 1/2% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98 50	99 —
4 1/2% prior. dol. žel.	99 —	99 —
3 1/2% juž. žel. kup. 1/2%	306 35	308 35
4 1/2% avst. pos. za žel. p. o.	101 —	102 —

Srečke.	185 50	187 50
Srečke od 1. 1860/1	285 —	289 —
„ tizake	164 —	166 50
„ zem. kred. I. emisije	309 —	319 —
„ „ II.	299 —	309 —
„ ogr. hip. banke	272 —	280 —
„ srbske z fra. 100 —	94 —	97 —
„ turške	133 —	134 —
Basilika	21 —	22 —
Kreditne	483 —	493 —
Imenitke	78 —	83 —
Krakovske	85 —	90 —
Ljubljanske	67 —	71 —
Avst. rad. križa	54 —	56 —
Ogr.	29 —	30 —
Rudolfove	65 —	70 —
Salcburške	77 —	81 —
Danajske kom.	530 —	540 —

Dejalce.	86 10	87 10
Južne železnice	651 50	652 50
Državne železnice	1641 —	1651 —
Avst.-ogr. banke banke	668 75	669 75
Ogrske	780 —	782 —
Živnostenske	249 —	250 —
Premogokop v Mostu (Brit.)	669 —	673 —
Alpske motne	477 75	478 75
Prška žel. ind. dr.	2425 —	2435 —
Mašinske	524 —	525 —
Trbovljske prem. družbe	316 —	317 —
Avst. orožne tovr. družbe	504 —	510 —
Češke sladkorne družbe	177 —	180 —

Valute.	11 35	11 39
C. kr. cekin	19 03	19 05
20 franki	23 48	23 56
20 marke	23 92	24 —
Sovorogins	117 42	117 62
Marke	95 10	95 30
Laški bankovci	253 75	254 75
Rubli	4 84	5 —
Delarji		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 8. oktobra 1904.

Termin.	za	50 kg	K 10 12
Pšenica za oktober	50	10 59	
„ „ april	50	7 94	
Koruzna	50	7 42	
Oves	50	7 32	

Ekspetiv. nespremenjeno.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 206 2. Srednji zračni tlak 736 0 mm.

Okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
10.	9. zv.	732 0	7 3	sl. vzhod	dež
11.	7. zj.	732 2	8 5	sl. zahod	oblačno
„	2 pop.	734 9	13 4	sl. sever	del. jasno

Srednja včerajšnja temperatura: 6,7; normale: 11,4°. — Padavina v mm 35,7.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nama ob hudi bolezni in prerani smrti naju predragrega sina

prof. dr. Vladimira Leveca

kakorkolisibodi izkazali svoje sočutje, izrekava svojo presrečno zahvalo. Bog povrne stoterokrat!

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1904.

Fr. Levec

c. kr. deželni šolski nadzornik.

Pavla Levec.

2953

Zahvala.

Povodom prebriske izgube našega sorodnika, gospoda

Antona Dolenca

došlo nam je toliko dokazov srčnega sočutja, da nam je dolžnost zahvaliti se tem potom vsem sočustvujočim. Osobito pa se zahvaljujemo gg. dostojanstvenikom in drugim prijateljem in znancom za mnogobrojno spremstvo rajnika k večnemu počitku, dalje gg. pevcem za tolažilne nagrobnice ter darovalcem lepih vencev. 2951

Na Razdrtem, 11. oktobra 1904.

Za'ujoci sorodniki.

Gospica

ki je dovršila Srazredno šolo in otroški vrtec, želi vstopiti kot pomožna uradnica v kako odvetniško ali notarsko pisarno.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“. 2954—1

Pošten, krepak

2942

učenec

se takoj sprejme v trgovino

E. Miklavčič v Kranju.

Naprodaj imam pöpolnoma dobro ohranjen, lahek

2949

poštni voz

za zelo nizko ceno. Ogleda si ga lahko vsakdo pri meni.

Jernej Vidmar, kovaški mojster v Dobu pri Ljubljani.

Mlad pisar

s prakso, več slovenskega in nemškega jezika, risanja itd., išče primerno službo.

Ponudbe pod N. M. na upravnishvo „Slov. Naroda“.

2948

Meblovano sobo

(blizu nove inf. vojašnice), išče enol. prostovoljec, ki se pripravlja za drž. izpit, in sicer najraje sobo, v kateri že stanuje kak marljih srednješolec.

Ponudbe na uprav. „Slov. Naroda“ pod „Prostovoljec“.

2943

Koncipijent

z večletno odvetniško prakso želi vstopiti kot notarski kandidat v kako notarsko pisarno, tudi na deželi.

Ponudbe na upravishvo „Slov. Naroda“.

2947-2

Večkrat

se zgodi, da mi izposojevalci koles odpeljejo kolo za vedno, to je, ukradejo ga. Tako me je zadnji čas nekdo osleparil za Dürckop-kolo in pa za kolo Chelver, brez verige (ketne). Kdor mi zasači sleparja, naj mi naznani, dobil primerno nagrado.

Josip Pleško

izposojevalec koles

3901 2 Ljubljana, Tržaška cesta št. 30.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29.217.694-46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78.324.623-17 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko narodno upravo.

3-117

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkvalitetneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Trgovski pomočnik

za trgovino z mešanim blagom, ki ima sposobnost tudi kot potnik, se sprejme.

Kje? pove upravishvo „Slovenskega Naroda“.

2930-2

Trgovski pomočnik

soliden ter zanesljiv, ki je popolnoma več manufakturne stroke, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme v manufakturni trgovini 2950 1 Jos. Morauc, Rudolfovo.

Istotam se sprejme tudi

poštena deklica

v pouk, za katero se želi, da bi bila vsaj malo vajena šivanju.

Za takoj ali s 1. novembrom se odda v Šubicevih ulicah št. 3

v pritličju

stanovanje

s 4 sobami, predsobo, kopeljo in drugimi pritliklinami. — Stanovanje je v enem najmirnejših krajev v mestu.

Vpraša se v pisarni trdke Lavrenčič & Domicelj, na Dunajski cesti št. 32.

2946-1

Trgovski sotrudnik

železninske stroke, z lepo ročno pisavo, se sprejme.

Ponudbe pod „Zvest“ na uprav. „Slov. Naroda“.

2903 2

Stanovanje

obstoječe iz sobe, dveh kabinetov, pred-sobe, kuhinje in pritliklin

se odda s 1. novembrom. Rimska cesta št. 13. part.

Več se izve istotam v prvem nadstropju.

2893-3

Sprejmejo se pod jako ugodnimi pogoji solidni in spretni

zavarovalni potovalci.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „zavarovalni potovalci“ na upravishvo „Slov. Naroda“.

921-55

Hiša

z mesarijo in s staro, dobro obiskovano gostilno, blizu farne cerkve in velikega rudnika je naprodaj.

Več se izve pri upravishvu „Slov. Naroda“.

2879-3

Mesta blagajničarke

v kaki trgovini, želi gospodična stara 23 let, popolnoma večča slovenskega in nemškega jezika. Dobra računarica z lepim rokopisom. Nastopi lahko takoj.

Naslov se izve v upravishvu „Slov. Naroda“.

2945-1

Gospica

ki je bila že delj časa v trgovini, ter je vajena tudi domačih opravil, želi primerne službe. Zmožna je slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, ter je dovršila razrede.

Prijazne ponudbe se prosi nasloviti: Marlija Šibenik, 1000, poste restante, Gor. Logatec.

2944-1

Po visoki kralj. deželn. vladi proglašena za zdravilno rudninsko vodo

Apatovačka kiselica

naravna alkališko-muriatiško-litijska slatina, bogata ogljikove kisline

izvrstna kristalno čista namizna voda.

Glasovite zdravniške avtoritete pripisujejo tej slatini najboljši uspeh pri vseh boleznih prebavnih organov in požiralnika, trganju in revmi, pri želodčnem, pljučnem, vratnem in vseh drugih katarjih, pri zlati žili, pri obistnih in boleznih v mehurju, pri kamenu, pri sladkorni bolezni, zrnatih in oteklih jetrih, gorečici in mnogih drugih boleznih. Preizkušeno izvrstno in nenadkriljivo sredstvo pri spolnih in mnogih drugih ženskih boleznih. Analizirala sta jo prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorni svetnik in kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Odlikovana na mnogih strokovnih razstarih s 15 zlatimi sretnjami.

„Upraviteljstvo vrelca Apatovačke kiselice“

Zagreb, Ilica št. 17.

487-69

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, restavracijah in gostilnah.

Zastopnik za Kranjsko: C. MENARDI v Ljubljani.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani.

Št. 7973/1904.

RAZGLAS.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani oddaja potom pismene konkurence sledeče odbirke in starine:

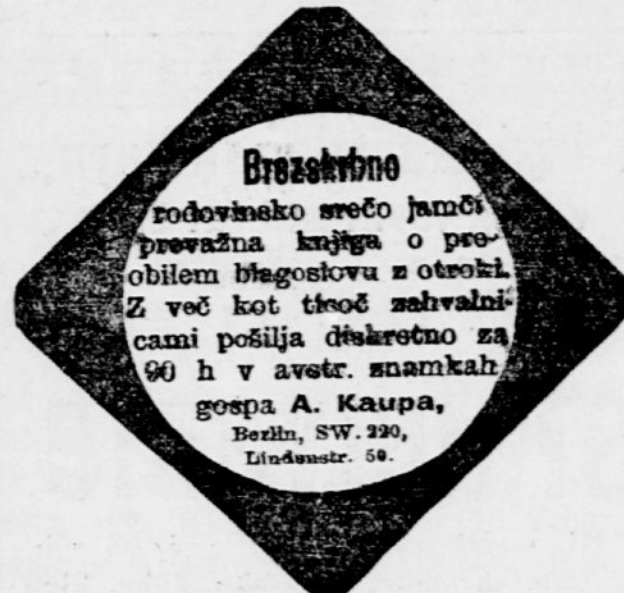
2800 kg odbirkov jute		
3000 » »	raševine	zamotano v zavojih,
2300 » »	papirja finega belega	bruto za neto.
2600 » »	» navadnega	
1900 » stekla v sodih,	bruto za neto	
1400 » litega železa,	starega, prostega	
7100 » »	prežganega	
2300 » kovanega »	starega	
800 » železne pločevine,	stare proste	
400 » cinkove »	» »	
450 » železnih iveri v zabojih	bruto, za neto	
150 » kovinskih » » »	» » » in	
1540 » starih žebeljev		2892-2

Pismene ponudbe, vsaka pola kolekovana z 1 krono in s priloženo pobotnico o 10% varščini, vloženi pri katerisibodi c. kr. blagajni in z zunanjim napisom „Ponudba za odkup odbirkov“ dostaviti je

najkasneje do 20. vinotoka 1904, 12 ure opoldne c. kr. tobačni glavni tovarni v Ljubljani.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani

dne 27. septembra 1904.

Več 100 zabojev

že rabljenih, v vsaki velikosti, kupi I. Razboršek

trgovina z mešanim blagom in izvoz namiznih jabolk

v Šmartnem pri Litiji.

Istotam se sprejme tudi

2934-2

učenec.

V Spodnji Šiški

poleg cerkve sta iz proste roke proti takojšnjemu plačilu naprodaj

dve hiši

obe pod eno hišno št., ena še 23 let, druga pa še 11 let davka prosta. Naprodaj je tudi gozd »Dolinec« in več stavbnih parcel v izmeri 7 oral, kozolet s 17 okni in pod (skedenj) Svet je obdelan.

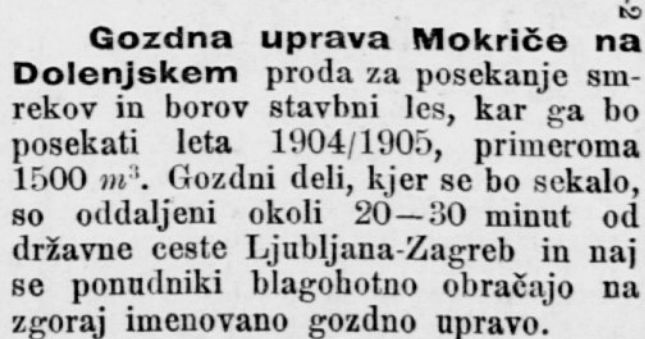
Pojasnita daje Josip Seidl v Sp.

Šiški pri Ljubljani.

2799-6

Smrekov in borov stavbni les.

Gozdna uprava Mokriče na Dolenjskem proda za posekane smrekov in borov stavbni les, kar ga bo posekali leta 1904/1905, primeroma 1500 m³. Gozdni deli, kjer se bo sekalo, so oddaljeni okoli 20-30 minut od državne ceste Ljubljana-Zagreb in naj se ponudniki blagohotno obračajo na zgoraj imenovano gozdno upravo.

Po vseh kulturnih državah registrirana

Na drobno ne prodaja.

LEVOVA ZNAMKA

M. Joss & Löwenstein

c. in kr. dvorna dobavitelja PRAGA

Zahtevajte samo pravi

Indra Tea

najfinejši in najboljši čaj na svetu.

Najfinejši zajutrek, izvrstna južina.

2293-18

Najboljše sredstvo proti prehladi.

Osobito priporočljiv za pokvarjen želodec.

Pospešuje prebavo ter brani želodec bolezni.

Dobiva se v drogerijah in boljših trgovinah s specializiranim in delikatnim blagom.

Naraven le v originalnih zavojih s stalno ceno.

Na veliko pošilja

Indra Tea Import Company Trst 3.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

[Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osonbi vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonbi vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonbi vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osonbi vlaki. Ob 7. uri 17 m jutraj v Novo mesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 3 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 23 m jutraj osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.). — Ob 7. uri 12 m jutraj osonbi vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osonbi vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovoga, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer osonbi vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohorja, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Linca, Budejevice, Plzua, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osonbi vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

2599-6

Najnovejše in najmodernejše

kožuhovine.

Ravnokar došla popolnoma nova zaloga.

ERNEST SARK

Ljubljana

Stari trg

šte. 1.

*

Nagrobne križe, slamoreznice, bakrene kotle za žganje, vlite kotle, mesoreznice, sploh vso železnino, in tudi kompletne kuhinske oprave se dobivajo najcenejše pri

Karel Kavšeka nasl.

2916-2

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Sadna razstava v Radovljici

je odprta le še kratek čas!
Vsakdo naj torej hiti, da si jo še
ogleda! Razstava je odprta vsak
dan od 8. zjutraj do vida zvečer.
Vstopnina 30 vin. 2787-13

Grenčica

„**Florian**”

in likér 5-232

„**Florian**”

najboljša kapljica za želodec.

najnovejše, v največji izbi in po najnižjih cenah priporoča
PAVLINA RECKNAGEL

v Ljubljani, Mestni trg šte. 3.

2900-2

Klobuki se sprejemajo v snazenje, barvanje in modernizovanje.

Suhe gobe

kupim v vsaki množini.

Ponudbe z vzorci in ceno na naslov:
Tomáš Chaleupka, Světec u Bily, 2937-2
Čechy.

Pijte
Klauerjev

Triglav

najzdravejši vseh likerjev.

Strogo solidna
manufakturna trgovina.

Češnik & Milavec

Ljubljana × Lingarjeve ulice × Ljubljana

priporočata slav. občinstvu ob nakupovanju

jesenskih in zimskih potrebščin svojo bogato zalogo
raznovrstnega oblačilnega blaga.

Cene najnižje. — Točna posrežba. 2801-2

V hiši „Narodne tiskarne”
v Knafovih ulicah št. 5

se odda za 1. februarj 1905

lepo
stanovanje

v III. nadstropju, obseja iz 3 sob,
kuhinje, shrambe, poselske sobe, kleti
in podstrešja.

Več v upravištvu „Slov. Naroda”.

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. 2921-2

Anton Aškerc

2-117

Zlatorog.

To krasno narodno pravljico o
Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj
Aškerc, in to popolnoma drugače,
nego je bila znana doslej po Funko-
vem prevodu nemške Baumbachove
idile. Aškerc se je tesneje oklenil
pravljiske snovi tako kakor jo je bil
zapisal rajni Deschmann ter pridržal
tudi demona „Zelenega lovca”. Tako
je ustvaril Aškerc iz narodne prav-
ljice čisto novo, svojo epsko pesnitev;
zato se nadejamo, da zaslovi sedaj
med nami tudi njegov izvirni,
slovenski „Zlatorog”.

Izšel je v založbi

L. Schwentner-ja
v Ljubljani

in velja brošura 1 K 60 h, po pošti
1 K 70 h.

Sezonske novosti!

kožuhovine × klobuki × venci
trikot-perilo × nogavice × rokavice

I. t. d. 2812-3

se prodajajo zaradi skorajšnje preselitve
.. po prav nizkih cenah ..

v trgovini modnega blaga

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg.

Od novembra naprej Prešernove ulice.

Ne prezrite!

Kdor želi biti postrežen z dobrim, pristnim blagom po
solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo, vsakomur
znano trdnico 4-9-41

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrnino, delničar družbe
Prvih tovarn za ure „Union” v Ženevi in Bielu v Švici,
zalagatelj c. kr. dolenske železnice, trgovina z voznimi
kolesi in šivalnimi stroji

Ljubljana, Prešernove ulice

nasproti frančiškanskega samostana.

Filialka: Glavni trg, nasproti rotovža.

Posebno se priporočajo pristne, osebno v Švici nakup-
ljene **žepne ure** in vsakovrstne **stenske (pendle) ure**
z donečim bitjem v krasno izrezljanih omaricah.

Največja zaloga **briljantov**, na katere se sl. občinstvo
posebno opozarja, zlasti glede izbire, ker so v zalogi od gl. 25
do čez tisoč gld., vdelani v različnih oblikah (faconah), torej
lahko vsakdo izbere kaj primerne.

„Cene niso pretirane”.

Nadalje se priporoča bogata zaloga pravega ali china-
srebra vsakovrstna namizna oprava (Besteck), garniture v
krasnih skrinjicah in druge, iz china-srebra najmoderneje
izdelane vsakovrstne stvari.

Jako primerna in porabljiva splošna darila.

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Velika zaloga šivalnih strojev in koles, tudi motorna kolesa

Največja zaloga, najboljša in najcenejša

za naročanje ozir. nakupovanje

Copičev za pleskarje, sobne
mizarje, slikarje, zidarje in

Lakov, pristnih angleških, za

Emailne prevlake,

pristne, v posodah po 1/2, 1/4

in 1 kg.

Jantarjeve glazure

za pôle. Edino trpežno in

trde in mehke pôle.

Voščila, štedilnega,

brezbarvnega in barvnega za

pôle; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsa

Brunolina za barvanje narav-

nega lesa i pohištva.

Olje proti prahu.

ADOLF HAUPTMANN

I. kranjska tovarna oljnatih barv, fir-
nežev, lakov in steklarskega kleja.

LJUBLJANA.

Ustanovljeno l. 1832.